

Перед кожним новим параграфом наведено запитання і завдання на повторення вивченого вами раніше. Вони допоможуть пригадати те, що полегшить вам ознайомлення з новим матеріалом.

Дорогі друзі! У вивченні історії України вам допоможуть такі рубрики.

Карто запам'ятати!

Поміркуймо!

Думки істориків

Свідчать документи

Історичні подробиці

Фотозагадка

Діємо: практичні завдання

Дати для запам'ятування виділені в тексті червоним кольором. Вони також повторюються після кожного параграфа. Біля імен правителів у дужках вказано роки правління. Варто уважно переглядати ілюстрації підручника, які не просто доповнюють текст, а й подають пізнавальну інформацію. Звичайно, історичну книжку не можна уявити без карт, які є і в цьому підручнику.

Запитання і завдання в рубриці

ЗНАЮ МИНОУЛЕ ◊ ОСМИСЛЮ СЬОГОДЕННЯ ◊ ПРОГНОЗУЮ МАЙБУТНЄ

ЗАПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ

після кожного параграфа спрямовані на систематизацію нового матеріалу, який ви вивчили на уроці. Певні питання варто обговорити з однокласниками/однокласницями в групах. Окремі завдання потребуватимуть вашої творчої роботи, використання додаткової інформації. Вони передбачені насамперед для тих, хто особливо цікавиться історією.

Отже, пропонуємо вам поринути у світ історії України. Це не тільки важливо для розуміння сьогодення, а й неймовірно цікаво.

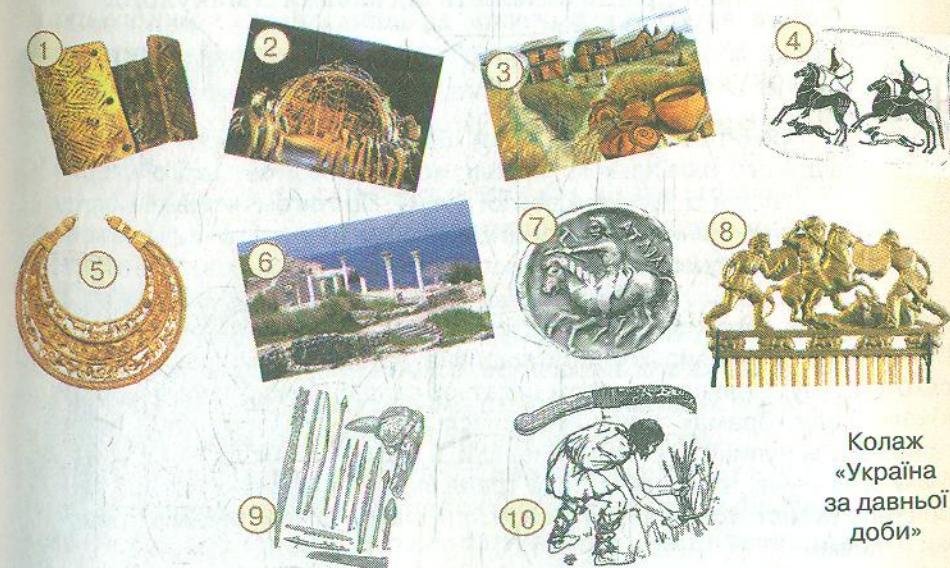
Бажаємо вам успіхів!

Зaproшуємо в мандрівку історією середньовічної України V–XV ст.

Продовжуємо мандрівку сторінками історії України. Наша подорож розпочалася минулого року, коли ви вивчали історію України від найдавніших часів до V ст. н. е. Ви пам'ятаєте, що згадкою про перші кроки людини на українських землях є знахідки стоянки первісних людей у с. Королево на Закарпатті. Українські землі стали центром розвитку унікальної *трипільської культури*.

З IX ст. до н. е. і до початку I тис. н. е. в Північному Причорномор'ї і в Криму панували кочовики: кіммерійці, скіфи та сармати. Скіфи залишили нам на згадку скарби царських поховань курганів. Сусідами скіфів і сарматів на півдні сучасної України були греки, які утворили міста-держави (поліси): Ольвію, Тіру, Херсонес, Пантікапей та ін. А на півночі України в середовищі землеробських археологічних культур формувалися початки давнього слов'янства.

Діємо: практичні завдання

Пригадайте сторінки історії України, зображені на колажі «Україна за давньої доби» (с. 7), і виконайте завдання.

1. Назвіть історичні факти, які ілюструють кожне зображення.
2. Назвіть історичний час, що відповідає кожному зображення.
3. Уявно розташуйте ілюстрації на запропонованій стрічці часу.
4. Покажіть на історичній карті місця стоянок, регіони розселення народів, розташування міст, проілюстрованих у колажі.

Тепер перед вами пролягає шлях до середньовічної історії України — складової всесвітньої історії V–XV ст. Перед вашими очима постане велична східнослов'янська держава **Русь-Україна** (IX – середина XIII ст.) і її нащадок — **Королівство Руське** (XII–XIV ст.). Ви дізнаєтесь про події князів, прийняття християнства, розквіт культури, повсякденне життя русів. Перед вами пройдуть монгольські воїни Чингісхана та Батия.

Ви побачите, як переплелася історія українських земель у XIV–XV ст. з історією сусідніх держав: Великого князівства Литовського та Королівства Польського, князівства Феодоро та Кримського ханства, Угорського королівства та Молдавського князівства, Великого князівства Московського й Османської імперії. І зрозумієте, як сучасне і майбутнє нашої країни залежить від знання її минулого.

Поміркуймо!

Прочитайте цитату з книги «Брама Європи» Сергія Плохія — відомого українського, канадського й американського історика, лауреата Шевченківської премії. Протягом вивчення курсу історії України в цьому році добираюте аргументи «за» висловлену думку і «проти» неї.

Європа є важливою частиною української історії, так само як Україна — європейською. Розташована на західному краю Євразійського степу, Україна протягом багатьох століть була брамою Європи. Інколи, коли «брама» зачинялася внаслідок війн чи конфліктів, Україна допомагала зупинити іноземні навали зі сходу та заходу; коли ж вона була відчинена, як це найчастіше траплялося в українській історії, вона правила за міст між Європою і Азією, сприяючи обміну людьми, товарами й ідеями.

Відчиняймо разом браму знань — підручник з історії України!

ВИНИКНЕННЯ І СТАНОВЛЕННЯ РУСІ-УКРАЇНИ

Розселення слов'янських племен на території України у V–VII ст.

Дізнайтесь, що спільного між венедами, антами і склавинами. Що змусило слов'ян розселитися Європою?

1. РОЗСЕЛЕННЯ СЛОВ'ЯНСЬКИХ ПЛЕМЕН НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

ВЕЛИКЕ РОЗСЕЛЕННЯ СЛОВ'ЯН (V–VII ст.)

Від II–I тисячоліття до н. е. на теренах сучасної України в басейні річки Прип'ять, переважно на північному й центральному Правобережжі та частково Лівобережжі жили праслов'янські племена.

Слов'яни — найбільша за чисельністю група народів в Європі, близьких за мовою. Традиційно за місцем проживання слов'ян ділять на три гілки: східні слов'яни (на теренах сучасної України, Білорусі, Росії), західні та південні слов'яни.

За походженням слов'яни належать до автохтонних народів Східної і Центральної Європи. **Прабатьківщина давніх слов'ян** до сьогодні невідома археологам та історикам. Більшість з них вважає, що вона розташувалася між річкою Одер у Польщі на північному заході, Карпатами на південному заході та середньою течією Дніпра на південному сході. Це території сучасної північно-західної України, південної Білорусі, центральної і східної Польщі.

Слов'яни під назвою **венеди** вперше згадуються у працях римських авторів — Плінія Старшого, Корнелія Тацита, Клавдія Птолемея. У візантійського історика готського походження Йордана у праці «Гетика» («Історія готів», VI ст.) з'являються щодо венедів **назви склавини й анти**.

Велике переселення народів IV–VII ст. спричинило рух слов'янських племен. Водночас із Північної Європи